

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Τὴν Δευτέραν, 12^{ην} /25^{ην} Μαρτίου 2019, ἐτελέσθη Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐπετείῳ τῆς 25^{ης} Μαρτίου 1821 εἰς τὸ Καθολικὸν τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα ἀνεπέμφθη δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν πατέρων τοῦ ἔθνους ἡμῶν τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀπηνοῦς Ὀθωμανικῆς τυραννίας καὶ εὐχαριστήριος προσευχή διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ.

Τῆς Δοξολογίας προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συνιερουργούντων Αὐτῷ τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου, Ἀγιοταφитῶν Ἱερομονάχων καὶ διακόνων, παρουσία τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Χρήστου Σοφιανοπούλου, ψάλλοντος τοῦ Πρωτοψάλτου τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως κ. Κωνσταντίνου Σπυροπούλου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς χορωδίας “Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης” ὑπὸ τὸν κ. Ἐμμανουήλ Δασκαλάκη, τῇ συμμετοχῇ πολλῶν Ὀρθοδόξων πιστῶν καὶ μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας Ἱεροσολύμων, μεθ’ ἣν ἡ Πατριαρχικὴ Συνοδεία καὶ ὁ λαὸς ἀνῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Θρόνου.

Ἐνταῦθα ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησεν ὡς ἔπεται:

«Μὴ σκιάζεστε στὰ σκότη! Ἡ λευτεριά | σὰν τῆς αὐγῆς τό φεγγοβόλο ἀστέρι | τῆς νύχτας τό ξημέρωμα θὰ φέρει», λέγει ὁ ποιητὴς Ἰωάννης Πολέμης.

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Χρήστε Σοφιανόπουλε,

Σεβαστοὶ Ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί.

Ἐκπρόσωπε τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Σάββα Βλαδιμήρου,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί.

Ἐμπλεοὶ ἐθνικῆς καυχήσεως ἐν Χριστῷ ἐορτάζομεν σήμερον τὴν ἱστορικὴν ἐπέτειον τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους τε καὶ ἔθνους ἐκ τῆς μακροχρονίου δουλείας τῆς Ὀθωμανικῆς κυριαρχίας. Σήμερον ἐορτάζομεν τὴν ἐπέτειον τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας.

Ἡ ἡρωϊκὴ ὄντως Ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἀποτελεῖ ὁρόσημον εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν. Καὶ τοῦτο, διότι μία μικρὰ ὁμάς ἀποφασισμένων ἀγωνιστῶν, μέ τὰς εὐλογίας τοῦ Ἐπισκόπου Παλαιῶν Πάτρων Γερμανοῦ, ὕψωσαν τό Τίμιον Λάβαρον τῆς Ἐπανάστασεως καὶ ἔδωσαν τὸν ἱερόν ὄρκον «Ἐλευθερία ἢ θάνατος», «νῦν ὁ ὑπὲρ πάντων ἀγὼν».

Τό ἐθνεγερτικὸν τοῦτο σύνθημα ἀντήχησεν ὡς οἰκουμενικὴ προσταγή εἰς ὅλας τὰς ἐστίας τῆς ὑποδουλωμένης Ρωμηοσύνης, ἡ ὁποία ἀκούουσα εἰς τοὺς λόγους τοῦ ψαλμωδοῦ: «Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς», (Ψαλμ. 113,20), ἐπεδόθη μεθ’ ὅλων τῶν δυνάμεων τῶν ἐπαναστατημένων τέκνων αὐτῆς εἰς τὸν ἱερόν ἀγῶνα, «γιά τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ἀγίαν καὶ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν», «Γλυκύτερο πρᾶμα δέν εἶναι ἄλλον ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν» θά διατυπώσῃ εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ στρατηγὸς Μακρυγιάννης.

Ἡ συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας εἰς τόν ὑπέρ τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ ἔθνους ἀγῶνα ὑπῆρξεν καθοριστική. Ἡγετικά Ἐκκλησιαστικά μορφαί, ὡς τοῦ Μητροπολίτου Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, τοῦ Ἡγουμένου Δικαίου Γρηγορίου Παπαφλέσσα, τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, τοῦ Ἐπισκόπου Ἡσαίου Σαλῶνων, μελῶν τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἡμῶν Ἀδελφότητος καί πλειάδος Ἱερωμένων ἐπωνύμων καί ἀνωνύμων ἀνεδείχθησαν ὄχι μόνον ἐμπυχταί τῆς ἀποτινάξεως τοῦ Ὀθωμανικοῦ βαρβαρικοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας, ἀλλά καί παραδείγματα αὐτοθυσίας, δηλονότι μαρτύρων αἵματος ὑπέρ τῆς ἐλευθερίας, τήν ὁποίαν ἐ χάρισεν ὁ θεός εἰς τόν ἄνθρωπον, ὡς κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος λέγων: «οὗ δέ τό Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία», (Β΄ Κορ. 3,17).

καί ἀλλαχοῦ: «Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἧ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καί μή πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε», (Γαλ. 5,1).

Μέ ἄλλα λόγια, οἱ μεγάλοι καί διακεκριμένοι ἀγωνισταί τοῦ 1821 κατενόουν τήν ἔννοιαν τῆς ἐλευθερίας καί τῆς Πατρίδος ἀγιογραφικῶς καί οὐχί κοσμικῶς. «Πίστις εἰς Χριστόν ἐσταυρωμένον καί ἀναστάντα» καί «ἐλευθερία τῆς πατρίδος» ἀποτελοῦν τήν συνεκτικήν δύναμιν τῆς διαφυλάξεως τῆς Ἑλληνορθόδοξου παραδόσεως καί ταυτότητος τοῦ εὐσεβοῦς γένους τῶν Ρωμαίων καί τοῦ Χριστωνύμου ἔθνους τῶν Ἑλλήνων. Τοῦτο ἐξ ἄλλου ἐπιμαρτυροῦν οἱ στίχοι τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ εἰς τόν «Ὑμνον εἰς τήν Ἐλευθερίαν», τήν ὁποίαν θεωρεῖ «ἀπό τά κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τά ἱερά».

Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἀπέδειξε περίτρανα ὅτι ἡ ἀποφασιστικότης πρός αὐτοθυσίαν διά τήν υπεράσπισιν ἱερῶν καί ἠθικῶν ἀξιῶν, ὡς τῆς ἐλευθερίας καί τῆς πατρίδος δικαιώνεται πλήρως. Καί τοῦτο διότι ὁ θυσιάζων τήν ζωήν του τήν κερδίζει αἰωνίως, ἡ δέ τυραννική κυριαρχία ὑποχωρεῖ πρό ἠθικοῦ μεγαλείου ἐκδηλουμένου ἀποφασιστικῶς καί θυσιαστικῶς.

Ὁ ἀπαράμιλλος ἡρωϊσμός καί ἡ ἀξιοθαύμαστος θυσιαστική μέχρις αἵματος διάθεσις τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ '21, δέον ὅπως ἀποτελῇ πηγὴν ἐμπνεύσεως διά πάντας ἡμᾶς, ἐν ὧσιν τῶν ἐκδηλουμένων ἀήθων προκλήσεων ὑπό τῆς οὕτω καλουμένης «Νέας Ἐποχῆς» ἢ «Νέας Τάξεως», πρός διαφύλαξιν τῶν φυσικῶν νόμων καί τῶν ἠθικῶν ἀγιογραφικῶν ἀξιῶν. «Ἐθνη γάρ τά μή νόμον ἔχοντα, φύσει τά τοῦ νόμου ποιεῖ», (Ρωμ. 2,14) λέγει ὁ σοφός Παῦλος.

Ἡ Γεραρά Ἀγιοταφίτικῆ ἡμῶν Ἀδελφότης ὁλοθύμως καί χρεωστικῶς συμμετέχουσα εἰς τήν ἐπετειακὴν ἱεράν ταύτην μνήμην τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ εὐσεβοῦς γένους καί ἔθνους ἡμῶν, σύσσωμος κατῆλθεν εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως, ἐνθα ἀνέπεμψεν εὐχαριστήριον αἶνον καί δοξολογίαν τῷ ὑπέρ ἡμῶν Σταυρωθέντι καί ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντι Θεῷ καί Σωτῆρι Κυρίῳ δέ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἐπὶ τῇ προσγενομένῃ τῷ ἔθνει ἡμῶν θείᾳ εὐεργεσίᾳ. Ἐτι δέ ἱκετηρίους ἐντεύξεις καί δεήσεις προσήνεγκεν ὑπέρ αἰωνίου ἀναπαύσεως ἐν χώρα ζώντων τῶν μακαρίων ψυχῶν τῶν ὑπέρ πίστεως καί πατρίδος ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένων καί ἐνδόξως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀγῶσι τοῦ εὐσεβοῦς γένους δέ καί ἔθνους τῶν Ρωμαίων Ὀρθοδόξων, πεσόντων καί μαρτυρικῶς ὑπέρ τοῦ θεοσδότου δώρου τῆς ἐλευθερίας, ἀναιρεθέντων.

Ἐπὶ δέ τούτοις ἐπιτρέψατε Ἡμῖν, ὅπως ὑψώσωμεν τό ποτήριον Ἡμῶν καί ἀξιοτίμως ἀναφωνήσωμεν :

Ζήτω ἡ 25η Μαρτίου 1821!

Ζήτω τό εὐσεβές καί βασιλικόν γένος τῶν Ρωμαίων Ὀρθοδόξων!

Ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Ζήτω ἡ Ἀγιοταφίτικὴ ἡμῶν Ἀδελφότης!

Καὶ ὁ Ἕλλην Γενικός Πρόξενος ὡς ἔπεται:

«Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς,

Σεβαστοὶ Πατέρες,

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Εἶμαστε εὐτυχεῖς που γιορτάζουμε σήμερα στο Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων τὴν Εὐνεγερσίαν τοῦ 1821 καὶ θυμόμαστε με εθνικὴ υπερηφάνεια τὴν ἐνδοξότερὴν σελίδα τῆς νεώτερης ἱστορίας τοῦ Γένους. Τιμούμε ἐκείνους που πολέμησαν με θάρρος, ἡρωϊσμό καὶ αὐταπάρνηση καὶ κατάφεραν, μέσα ἀπὸ ἓναν ἄνισο καὶ μακροχρόνιο ἀγῶνα που ἀπαίτησε ἀπερίγραπτες θυσίες, νὰ δώσουν τέλος στοὺς τέσσερεις σκοτεινοὺς αἰῶνες ἐνὸς ξένου, τυραννικοῦ ζυγοῦ.

Τὴν ἡμέρα αὕτὴ οφείλουμε νὰ θυμόμαστε τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα που κατέστησαν τὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα τοῦ 1821 ξεχωριστό, τόσο γιὰ τὴν ἐλληνικὴν, ὅσο καὶ γιὰ τὴν παγκόσμια ἱστορία καὶ που ἔχουν ἀπόλυτὴ συνάφεια γιὰ μας σήμερα. Τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα που ἀποτελοῦν δίδαγμα γιὰ ὅλους τοὺς σύγχρονους Ἕλληνες. Τρία εἶναι τὰ στοιχεῖα αὐτά: Τὸ κοινὸ ὄραμα τῆς ἐλευθερίας, ἡ εθνικὴ ἐνότητα καὶ ἡ τόλμη μπροστὰ σὲ πολὺ υπέρτερους ἐχθροὺς καὶ σὲ τεράστιες ἀντικειμενικὲς δυσκολίες.

Τὸ κοινὸ ὄραμα ἦταν αὐτὸ τῆς ἐλεύθερης Πατρίδας καὶ διὰ τῆς δημιουργίας ἐνὸς κράτους προτύπου, βασισμένου στὶς ἀρχές τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς δικαιοσύνης που μεριμνᾷ γιὰ ὅλους τοὺς πολίτες τοῦ/χωρὶς ἀποκλεισμοῦς. Τὸ ὄραμα αὐτό, ἰδιαίτερα προωθημένο γιὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ, κατέστησε τὸν ἀγῶνα δίκαιο καὶ ἠθικὰ ἐπιβεβλημένο, χαλυβδώνοντας τὴν ἀποφασιστικότητά καὶ τὸ σθένος τῶν ἀγωνιστῶν καὶ κερδίζοντας τὴν συμπάθεια χιλιάδων φιλελλήνων που τὸν ἐνίσχυσαν ποικιλοτρόπως.

Ἡ εθνικὴ ἐνότητα καὶ ὁμοψυχία ἦταν ἀπαραίτητὴ γιὰ τὴν ἐκβασὴ τῆς Εὐανάστασης, ὅπως καὶ κάθε κοινού ἀγῶνα. Ὁ ἀντίπαλος προσπάθησε νὰ διχάσῃ τοὺς ἀγωνιστές, υποδαυλίζοντας ἐσωτερικὲς ἐρίδες, με στόχο νὰ πλήξῃ τὴν πίστη στὸ δίκαιο ἀγῶνα, νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸ σθένος καὶ νὰ κάμψῃ τὴν ἀντίστασιν τῶν ἀγωνιστῶν. Ἡ ἐνότητα κατακτῆθηκε μέσα ἀπὸ δυσκολίες καὶ μετὰ ἀπὸ ἐμφύλιες ρήξεις που καθυστέρησαν τὴν αἴσια ἐκβασὴ τῆς Εὐανάστασης. Τὸ δίδαγμα γιὰ ὅλους, τότε καὶ τώρα, εἶναι ὅτι χωρὶς ἐνότητα καὶ ὁμοψυχία ὁ κοινός σκοπός καὶ τὰ εθνικὰ δίκαια κινδυνεύουν νὰ ἀπωλέσουν τὸ νόημά τους καὶ τὴν ἀξία τους.

Ἡ τόλμη τῶν ἀγωνιστῶν που ἀψηφισαν τὴν τεράστια ἰσχὺ τοῦ δυνάστη καὶ τὴν ἀρνητικὴ διεθνή συγκυρία καὶ κήρυξαν τὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα, διεξάγοντάς τὸν, ἐπὶ 8 καὶ πλέον ἔτη, σὲ ξηρὰ καὶ θάλασσα, εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ ἐκεῖνο

των Ελλήνων που επανειλημμένα τους έχει ωθήσει στο προσκήνιο της ιστορίας. Μια συνετή, υπολογιστική εκτίμηση των περιστάσεων θα συνεπαγόταν τη συνέχιση της εθνικής υποτέλειας και την εγκατάλειψη του εθνικού οράματος της ελευθερίας και της εθνικής υπερηφάνειας. Όπως το έθεσε ο Στρατηγός Μακρυγιάννης, «όταν οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν, κι όταν κάνουν αυτήνη την απόφασιν, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν».

Σήμερα δεν λησμονούμε τον καίριο ρόλο που διαδραμάτισε η Εκκλησία για την επίτευξη του εθνικού σκοπού, διατηρώντας ακέραιη την ταυτότητα των Ελλήνων, στα μακρά και ζοφερά χρόνια της Τουρκοκρατίας. Η Εκκλησία υπήρξε η κιβωτός της σωτηρίας του Γένους και ο θεματοφύλακας των αξιών μας, διαφυλάσσοντας τη γλώσσα, την χριστιανική Πίστη και την ελπίδα της Ανάστασης του Γένους. Έτσι, όπως οι ίδιοι οι αγωνιστές διακήρυτταν, ο αγώνας της εθνικής παλιγγενεσίας έγινε «Δια την πίστιν του Χριστού την αγίαν και της Πατρίδος την ελευθερίαν».

Η Ελλάδα δεν λησμονεί την μεγάλη προσφορά των αποδήμων Ελλήνων στον αγώνα της εθνικής παλιγγενεσίας και αισθάνεται εσαεί ευγνώμων για αυτή. Οι Φιλικοί, εκκινώντας από μεγάλα αστικά κέντρα της Ευρώπης, συστρατεύθηκαν με ενθουσιασμό και αυταπάρνηση με τους επαναστατημένους αδελφούς τους είχαν σημαντική συμμετοχή στη διαμόρφωση του κοινού οράματος της ελευθερίας, καθώς και στους αρχικούς σχεδιασμούς της Επανάστασης και συνέβαλαν στη δημιουργία του Φιλελληνικού ρεύματος.

Η 25^η Μαρτίου παραμένει για όλους μας ο θεμέλιος λίθος της εθνικής μας οντότητας και ο κορυφαίος σταθμός της σύγχρονης ιστορίας του Γένους. Ο ηρωϊσμός, η αυταπάρνηση και η αποφασιστικότητα των αγωνιστών της Επανάστασης, και όσων εμπνεύστηκαν από εκείνους, να επιδιώξουν μια ελεύθερη, δίκαιη και δημοκρατική Πατρίδα, εμπνέουν κι εμάς, αλλά ταυτόχρονα μας δεσμεύουν να φανούμε αντάξιοί τους και, όπως εκείνοι, να αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων και να συμπράξουμε όλοι για την υπέρβαση των εμποδίων, οσοδήποτε ανυπέρβλητα κι αν εμφανίζονται.

Ζήτω η 25η Μαρτίου 1821

Ζήτω η Ελλάδα».

Έκ τῆς Ἀρχιγραμματείας